

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΑΡΧΑΙΩΝ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ 18/2/2012

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Οφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τα ἱερὰ τῶν ἱκετῶν καθεζομένων **διὰ πληθος** τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (εὐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς **ων**) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστὶ, μέλλειν τὸ πληθος **αναπείσειν** τοὺς αὐτοὺς **Ἀθηναίοις** φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντο τε καὶ **λαβόντες** τὰ ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους **τῶν τε βουλευτῶν** καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα. Οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παρῶσαν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Ποιους κατήγγειλε μετὰ τὴν σειράν του ὁ Πειθίας καὶ σὲ ποιες κατηγορίες στῆριξε τὴν ἀντιμῆνυσή του; Ποια κίνητρα τὸν ὥθησαν σὲ αὐτὴ τὴν ἐνέργεια;

Μονάδες 20

2. Ποιοὶ λόγοι οδήγησαν τοὺς ὀλιγαρχικοὺς στὴ διάπραξη τοῦ πραξικοπήματος;

Μονάδες 20

3. Ποία ἦταν τὰ αἴτια τῆς δολοφονίας τοῦ Πειθία;

Μονάδες 20

4. Νὰ κλιθοῦν στὶς πλάγιες πτώσεις καὶ τῶν δύο ἀριθμῶν τὰ οὐσιαστικά : **πληθος, ἰδιωτῶν, ἱκετῶν, ζημίας**

Μονάδες 10

5. **κατέφυγον, αναπείσιν, λαβόντες, νομίζουν** : να γίνει χρονική αντικατάσταση στην φωνή και στο πρόσωπο που βρίσκονται .

Μονάδες 10

6. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι λέξεις του κειμένου: αναπείσιν, λαβόντες, των βουλευτων, ων, δια πληθος, Αθηναίοις

Μονάδες 10

7. Να συνθέσετε ρήματα και αντίστοιχα ουσιαστικά ενώνοντας το ρήμα ίσταμαι με τις προθέσεις: αντί, ανά, από, διά, μετά, παρά, κάτι, ,υπό .

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Πειθίας μετά την αθώωσή του κατήγγειλε και αυτός με τη σειρά του πέντε από τους πιο πλούσιους ολιγαρχικούς αντιπάλους του (**άνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας**). Τους κατηγορούσε ότι έκοβαν συστηματικά τις φούρκες, που στήριζαν τα κλήματα του τεμένου του Δία και του Αλκίνου, παρά τη ρητή απαγόρευση του νόμου και τις βαρύτερες κυρώσεις για τους ενόχους (**φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένου καὶ τοῦ Ἀλκίνου**). Η κατηγορία αυτή είχε θρησκευτικό και κοινωνικό χαρακτήρα, αφού παρουσίαζε τους δράστες επιρρεπείς σε παράνομο πλουτισμό και ιερόσυλους. Γι' αυτό και βρήκε ευρύτερη λαϊκή αποδοχή. Φαινομενικά λοιπόν τα κίνητρά του ήταν ηθικά, αφού παρουσιαζόταν ως προστάτης του ιερού άλσους του Δία και του Αλκίνου, και ως υπέρμαχος της ηθικής τάξης. Ουσιαστικά όμως αυτά ήταν πολιτικά, όπως άλλωστε δείχνει το μεγάλο ύψος του προστίμου και ο τρόπος της καταβολής του. Ο Πειθίας κινήθηκε από μικροψυχία, μισαλλοδοξία και εκδικητική μανία. Όμως τα πάθη αυτά δεν ταιριάζουν σε ένα δημόσιο άντρα και μάλιστα αρχηγό της δημοκρατικής παράταξης. Η δημοκρατία είναι το πολίτευμα της ανεκτικότητας, της επιείκειας, της συγγνώμης, του σεβασμού προς τον αντίπαλο, και του ανθρωπισμού. Άλλωστε ο ίδιος με την αθώωσή του είχε αποκατασταθεί ηθικά. Επιπλέον αυτή η συμπεριφορά του δεν εξυπηρετούσε τα συμφέροντα της πόλης, αφού υποδαύλιζε την ένταση, προοιωνίζε την αντίδραση των ολιγαρχικών και ωθούσε σε εμφύλια διαμάχη.

2. Τα αίτια του πραξικοπήματος των ολιγαρχικών (οικονομικά και κυρίως πολιτικά) ήταν τα εξής:

- το υπέρογκο χρηματικό πρόστιμο που επιβλήθηκε στους ενόχους ύστερα από την καταδίκη τους.
- η επιμονή του Πειθία να εφαρμοστεί ο νόμος που καθόριζε την εφάπαξ καταβολή του ποσού, γεγονός που απέρριπτε το αίτημά τους για διακανονισμό και εξόφληση του προστίμου με δόσεις.
- οι εκτιμήσεις τους ότι ο Πειθίας, με την πολιτική δύναμη που διέθετε και το ενισχυμένο του πλέον κύρος μετά την αθώωσή του, θα μετέπειθε τους Κερκυραίους να ακυρώσουν το ψήφισμα της ουδετερότητας που ευνοούσε τους Πελοποννησίους και να εντάξουν την πόλη τους στην αθηναϊκή συμμαχία.

3. Τα αίτια της δολοφονίας του Πειθία είναι τα εξής:

- α. το υπέρογκο ποσό που επιβλήθηκε στους πέντε ολιγαρχικούς μετά τη καταδίκη τους.
- β. η επιμονή του Πειθία να εφαρμοστεί ο νόμος που όριζε την εξ' αρχής καταβολή του ποσού του προστίμου.

γ. οι εκτιμήσεις των ολιγαρχικών ότι ο Πειθίας με την πολιτική δύναμη που διέθετε , θα έπειθε τελικά τους Κερκυραίους να αναιρέσουν την απόφασή τους για ουδετερότητα και να εντάξουν την πόλη τους στα πλαίσια της Αθηναϊκής συμμαχίας.

4. α. πληθος

ΓΕΝΙΚΗ: πλήθους	πληθων
ΔΟΤΙΚΗ: πλήθει	πλήθεσι
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ:πληθος	πλήθη

β. ιδιωτων

ΓΕΝΙΚΗ: ιδιώτου	ιδιωτων
ΔΟΤΙΚΗ: ιδιώτη	ιδιώταις
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ: ιδιώτην	ιδιώτας

5. ΕΝΣ: καταφεύγουσι	αναπείθειν	λαμβάνοντες	νομίζουν
ΠΡΤ: κατέφευγον	-	-	-
ΜΕΛ: καταφεύξονται	αναπείσειν	ληψόμενοι	νομισιν
ΑΟΡ: κατέφυγον	αναπείσαι	λαβόντες	νομισαι
ΠΡΚ: καταπεφεύγασι	αναπεπεικέναι	ειληφότες	νενομικεναι
ΥΠΡ:κατεπεφεύγεσαν	-	-	-

6. **αναπείσειν**: αντικείμενο στο ρήμα μέλλειν και τελικό απαρέμφατο

λαβόντες: χρονική μετοχή , συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος κτείνουσι

των βουλευτων: γενική διαιρετική που εξαρτάται από τη φράση **τους άλλους**

ων: κατηγορηματική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος ετύγχανε

δια πληθος: εμπρόθετος αιτίας στη μετοχή καθεζομένων

Αθηναίοις:

7. αντί : αντίσταμαι - αντίσταση

ανά : ανίσταμαι - ανάσταση

από : αφίσταμαι - απόσταση

διά: διίσταμαι - διάσταση

μετά : μεθίσταμαι - μετάσταση

παρά: παρίσταμαι - παράσταση

κάτι: καθίσταμαι - κατάσταση

υπό :υφίσταμαι - υπόσταση